

Cariera de avocat: a fi sau a nu fi digitală

**Avocat dr. Carmen Mariana DIACONU¹
Baroul Iași**

Prezentul articol își propune să prezinte, într-un mod eseistic, apanajele carierei de avocat versus mijloace digitale de comunicare în relațiile cu clienții și nu numai. În ultimi 17 ani, trăim o transformare efectivă a societății noastre prin digitalizarea tuturor domeniilor de activitate, nu numai celei specifice carierei juridice. Contemporaneitatea este caracterizată de o necesitate a unei comunicări cât mai prompte, cât mai rapide, în scopul declarat al facilitării accesului la informație și nu numai.

Având o carieră de 15 ani, ca avocat pledant, tema propusă pentru conferință, mă face să îmi amintesc cu nostalgie de stagiatura mea, când una dintre primele misiuni date de maestra mea de atunci, doamna avocat Pascal Nely, a fost să identific o serie de dosare pentru clienții cabinetului. Pentru tinerii avocați din ziua de astăzi episodul are un oarecare umor al imposibilei situații, în contextul în care găsirea dosarului nu era legată de *Google Search* și de apăsarea unui buton. La momentul anilor 2002 – 2003 existau încă, acele registre în care totul se trecea manual, în ordine alfabetică cu numele reclamantului, având aferent un număr de dosar atribuit. Ca tânăr avocat trăiam o adevărată sagă a căutărilor, în contextul în care cauza pe care o încercai să o identifici, i se atribuia un număr diferit de dosar, la nivelul fiecărei instanțe – Judecătorie, Tribunal, Curte de Apel.

Aceeași poveste era trăită și cu privire la căutarea soluțiilor pronunțate în dosarele cabinetului maestrei mele, la acel moment existând încă supranumitele condice de ședință în fizic, stagiarii trăind agonia căutărilor, iar magistrații confruntându-se cu problematica aferentă a completărilor.

Deși, momentul contemporan este caracterizat de o critică dură a actului de justiție, sistemul judiciar din perspectiva tehnologiei informaționale a evoluat într-un mod extraordinar.

Dovada în acest sens, fiind portalul instanțelor de judecată, soft creat la nivel național care face accesibilă căutarea mult mai facilă a informațiilor necesare prin identificarea cu relativă ușurință a dosarelor, fie pe baza numelui clientului, fie a dosarului, cu precizarea

¹ E-mail: avocatcarmendiaconu@gmail.com.

păstrării unicității numărului de dosar, cu excepția celor înregistrate de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Nu putem spune despre sistemul judiciar că este perfect, ci doar perfectibil și în această goană a informatizării și a accesibilității informațiilor cu privire la sistemul judiciar și-a pierdut cumva din umanitatea sa. Din perspectiva procedurilor civile inserate prin schimbarea codurilor, ca și avocat cu o oarecare experiență, am trăit și reversul acestor schimbări digitale, volumul de acte aferent acestor cauze civile fiind unul extraordinar, transformând cabinetul de avocat cu sau fără voia sa într-o mică și veritabilă instanță. Spre exemplu, termenul de 10 zile pus în vedere în procedura de regularizare pe cauzele civile, este unul extrem de scurt și necorelat din punctul nostru de vedere cu posibilitatea obținerii de către avocat a unor înscrisuri solicitate de către instanța de fond, unde este înregistrată cauza. Astfel, în acest sens arătăm că extrasul de carte funciară sau certificatul eliberat de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară –OCPI- pentru imobilul care se dorește a fi uzucapat, durează 30 de zile sau chiar mai mult, în contextul schimbărilor softurilor specifice Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Județene.

Într-o atare ipoteză credem că s-ar impune o corelare a termenilor de regularizare a cererii cu posibilitatea efectivă și obiectivă pentru avocat de a obține acele informații. În contextul tehnologizării și posibilității magistratului, în baza puterii cu care este investit, să aibă acces la multe baze de date, apreciem că mult mai efectiv este, în astfel de situații, ca instanța să solicite în mod direct informațiile de la instituțiile abilitate. Este foarte adevărat că, contraargumentul, cel puțin pentru cauzele civile, ar fi legat de obligația reclamantului de-a își îndeplini toate solicitările de natură procedurală care sunt în interesul soluționării cauzei sale, dar apreciem că în acest periplu al tehnologizării ar trebui găsit un echilibru. Un exemplu concret în acest sens este legat de situația de suspendare a cauzelor civile pentru negăsirea pârâților dintr-o cauză la domiciliul indicat de către reclamant, în baza informațiilor furnizate, corelate cu înscrisuri autentice depuse la dosarul cauzei. Într-o atare situație, în virutatea echilibrului de care facem vorbire, bunul mers al justiției ar fi mult mai facil asigurat de către magistrați, prin consultarea în mod direct a bazei de date electronice a serviciului de evidența populației.

Ca o consecință ambivalentă a termenelor procedurale reglementate de actualul Cod de procedură civilă, pe procedura de regularizare a cererii de chemare în judecată, prin modul său de aplicare, în loc să se decongestioneze instanțele de judecată, într-o eră a digitalizării, trăim o mare încărcătură documentară din perspectiva volumului înscrisurilor specifice unei astfel de

cauze. Astfel, deși la prima vedere pare facilă sancționarea justițiabilului care se adresează cu o cerere de chemare în judecată, avântându-se în mecanismul judiciar creat de noul cod de procedură civilă, se constată în fizic o încărcare a instanței de judecată cu aceeași cauză similară care ajunge la primul termen de judecată, după mai multe încercări perseverente a acestuia de a atinge exigențele avute în vedere de art. 194 din Codul de procedură civilă, așa cum apreciază magistratul de la completul căruia în mod aleatoriu îi este repartizată cauza.

În acțiunile judiciare care vizează dreptul de proprietate, anumite solicitări ale instanței, duc din punct de vedere al avocatului la o adevărată antepunțare, pentru că într-un mecanism judiciar accesibil, reclamantul în final, poate fi sancționat, cu ghilimelele de rigoare, prin pierderea procesului pe fondul lipsei sale de diligență de a-și dovedi petitul cererii de chemare în judecată.

În periplul mecanismului judiciar, așa cum s-a urmărit a fi prin noul Cod de procedură civilă se înregistrează și niște necorelări ale dispozițiilor codului de procedură civilă care vizează regularizarea cererii de chemare în judecată și anulabilitatea ei fără ca justițiabilul să fie sancționat cu nereluarea procedurii.

În ceea ce privește plângerile împotriva proceselor-verbale de contravenție sau contestațiile privind actele administrative pe procedurile reglementate de mai multe acte normative precum Ordonanța de Urgență nr. 2/2001 privind regimul general al contravențiilor cu trimitere la codul rutier, Legea nr. 196/2000 sau la alte reglementări privind contravenții specifice sau dacă avem în vedere Legea 554/2004 privind contenciosul administrativ, justițiabilul este sancționat cu excepția tardivității, deși acesta face dovada cu trimitere la cererea inițială că a contestat respectivul proces verbal sau act administrativ în termenul procedural de 15, respectiv 30 de zile.

Exemplele date încearcă să sublinieze faptul că sistemul judiciar și mecanismul său nu pot fi decât perfectibile și că singura soluție pe termen lung ar fi ca Uniunea Națională a Barourilor din România, prin membrii săi, să aiba o contribuție mult mai mare la proiectele de legi adresate justiției și nu numai din perspectiva practicii judiciare, care încearcă veleitățile oricărui avocat pledant, motivat de faptul că legea este vie și că aplicarea sa duce la înregistrarea unor situații judiciare neanticipate în momentul scrierii proiectului de lege.

Credem că, sistemul judiciar într-o eră a tehnologizării care trebuie să fie un factor adjuvant, trebuie să rămână un sistem umanitar în sensul de a nu se uita pozitivismul acestuia în

sensul că legea este făcută pentru cetățean și că magistratul nu îi poate refuza acestuia accesul la actul de justiție prin invocarea lipsei unor reglementări, sistemul de drept fiind unul viu, compus din principii care rămân mereu valabile și viabile în deslușirea furcilor caudine ale actului de justiție.

Credem în acest sens, cu toată tăria că, rolul avocatului nu trebuie redus la cinci minute de pledoarie și că acesta nu trebuie reprimat și constrâns de alegeri spontane pe care trebuie să le facă în susținerea cauzelor pentru clienții săi. Mereu măcinat, mereu preocupat dacă a vorbit prea mult sau prea puțin, cu sau fără folos și dacă nu a trăit încă o zi în care este doar o piesă a sistemului numit mecanism judiciar. Pentru a exista un echilibru între partea umană și tehnologie conchidem că raportat la actualul mecanism procedural, așa cum este implementat atât în civil cât și în penal, numărul de actori din sistemul judiciar este prea mic, fiind necesar un număr mai mare de magistrați, de grefieri dar și de o modificare a unor termene procedurale pentru ca avocatul să își poată atinge menirea într-un act de justiție.